

2016	2017	2018	2019	2020
<i>коштів інвесторів-нерезидентів</i>				
23,4	107,8	107,0	42,5	125,3
<i>коштів інших джерел</i>				
991,1	1 078,3	692,0	1 147,0	1 704,2

У 2020 р. загальний обсяг державного фінансування інноваційної діяльності підприємств становив 256 933,37 тис. грн або 77,0 % (2019 р. – 82,1 %, 2018 р. – 79,5 %) від загального обсягу фінансування стратегічних пріоритетів (333 850,60 тис. грн). Порівняно з 2019 роком, обсяг фінансування збільшився на 17,8 %, водночас частка фінансування у загальних обсягах зменшилася на 5,1 в. п., тобто динаміка частки фінансування у 2018–2020 рр. свідчить про незначні коливання у спрямуванні коштів, виділених на стратегічні пріоритети.

Висновки. Варто зазначити, що низький рівень інноваційної активності вітчизняних підприємств зумовлений також такими факторами: «нерозвинутість інформаційної інфраструктури, недостатній рівень нормативно-правового регулювання, ресурсні обмеження, прогалини у сфері безпеки та конфіденційності даних, дефіцит кваліфікованих фахівців, недостатній рівень компетентності майбутніх користувачів, низький рівень цифрової культури, значна вартість проєктів, що передбачають використання цифрових технологій» [3, с. 104].

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Державна служба статистики України. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Савастеева О., Журавльова Т., Склярів Д. Державна фінансова підтримка інноваційної діяльності в національних умовах неоіндустріального розвитку. *Економіка та суспільство*. 2022. № 35. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-35-31>
3. Сафонік Н. П. Інноваційно-цифровізаційні тенденції розвитку підприємств в сучасних умовах. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток економіки та бізнес-адміністрування: наукові течії та рішення»*. 21 жовтня 2021 р. Том 2. Київ: НАУ, 2021. С. 103–106.

Краківський Ю. С.

начальник Управління розробки і впровадження нових продуктів та інновацій АТ «СК «Країна»»

ОСОБЛИВОСТІ УКЛАДЕННЯ ЕЛЕКТРОННИХ ДОГОВОРІВ СТРАХУВАННЯ

Вступ. Крок за кроком страховий ринок переходить від автоматизації окремих процесів до повноцінної системи. Зараз у страхових компаніях є і стандартизовані процеси, і ті, які відрізняють компанії одну від одної. Через це виникають незручності і плутанина. Єдині норми спростять співпрацю між клієнтами, страховими компаніями та державними органами. Через недосконалість законодавства, зарегульованість, нерозуміння принципів електронної комерції учасниками

страхового ринку є потреба дослідження проблемних моментів під час укладення електронних договорів страхування.

Мета роботи – обґрунтування особливостей укладання електронних договорів страхування.

Основна частина. Договори страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів здобули найбільшу популярність під час укладення саме в електронному вигляді. Для заключення такого договору в електронній формі достатньо увійти на офіційний сайт страховика самостійно, внести дані про транспортний засіб, водійський стаж, у автоматичному режимі прорахувати вартість, провести оплату і отримати укладений електронний поліс. Паперовий і електронні поліси мають однакову юридичну силу. Важливо розуміти, що електронний поліс – це набір електронних символів, а не відображення на екрані чи роздруковане зображення. Наприклад, підтвердження дійсності страхування здійснюється шляхом запиту до центральної бази даних МТСБУ та отримання інформації про статус договору страхування. Це унеможливорює підробку поліса, зникає потреба постійного носіння страховки в документах тощо.

Повідомити про ДТП у страхову компанію доступно за допомогою електронного європротоколу, який можна заповнити на сайті або у мобільному застосунку. Інформаційна система «Електронний Європротокол» впроваджена в МТСБУ з 01.10.2017 року. Відповідно до рішення Президії МТСБУ від 13.07.17 № 403/2017, Європротокол, оформлений з використанням зазначеної системи, є повним аналогом Європротоколів, надісланих або пред'явлених страховику у паперовій формі.

Через простоту і зручність динаміка поширення електронних полісів зростає за останні 4 роки з 0 до 60 % у загальній кількості договорів страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів.

Рисунок 1 – Кількість електронних полісів за січень–вересень 2018–2020 рр., шт.

Починаючи з 01.09.2022 р., забезпечується можливість укладання договорів міжнародного страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (які діють виключно за межами України) в електронній формі. Таке рішення було прийняте Загальними зборами страховиків – повних членів МТСБУ 20.07.2022 (Протокол № 284/2022) [2].

Одне з проблемних питань виникає на етапі з підписанням електронних полісів, захисту персональних даних, а також ознайомлення з умовами договору. Відповідно до закону України «Про електронну комерцію» визначено три способи підписання електронного правочину:

- електронним цифровим підписом відповідно до Закону України «Про електронний цифровий підпис», за умови використання засобу електронного цифрового підпису усіма сторонами електронного правочину;
- одноразовим ідентифікатором;
- аналогом власноручного підпису (факсимільного відтворення підпису за допомогою засобів механічного або іншого копіювання, іншого аналога власноручного підпису) за письмовою згодою сторін, у якій мають міститися зразки відповідних аналогів власноручних підписів [1].

Враховуючи, що не всі підписанти мають власний електронний підпис, а застосування факсиміле потребує попередньої письмової згоди сторін, найбільш популярним є застосування електронного одноразового ідентифікатора.

Ідентифікатором визначають таку алфавітно-цифрову послідовність, що її отримує особа, яка прийняла пропозицію (оферту) укласти електронний договір шляхом реєстрації в інформаційно-комунікаційній системі суб'єкта електронної комерції, що надав таку пропозицію.

Договори страхування укладаються виключно у письмовій формі, а отже, під час укладення електронного правочину слід вказувати, що договір прирівняно до письмової форми.

Національний банк України за результатами позапланової інспекційної перевірки виявив факти порушення вимог законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг у діяльності АТ «СК «ОПКА»» (ЄДРПОУ 32670627). А саме через виявлені факти порушення законодавства про захист прав споживачів фінансових послуг за договорами страхування, що укладені із споживачами не в письмовій формі, Національний банк застосував до АТ «СК «ОПКА»» заходи впливу у вигляді накладення штрафів у максимальному розмірі 10 200 грн за кожним таким випадком на загальну суму 2 254,2 тис грн [4].

Висновки. Попри високі темпи поширення електронних полісів, зростають ризики порушень законодавства у їх застосуванні, захисту персональних даних, що загрожує страховикам значними фінансовими санкціями та втратою репутації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про електронну комерцію: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19#Text>
2. Моторно-транспортне страхове бюро України. URL: <https://mtsbu.ua/>
3. З паперу в цифру: що дає водіям цифровий ринок автоцивілок. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2020/11/11/667136/>
4. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/>

Сенюк О. І.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти

ОП «Економіка»,

ПВНЗ «Європейський університет» (м. Київ)

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Вступ. Ефективний розвиток інноваційної діяльності підприємств здатен значно збільшити рівень їх конкурентоспроможності і на вітчизняному, і на світовому ринках. Також зростає зацікавленість в економічному, науково-технічному та виробничому співробітництві з партнерами з інших країн, що сприяє залученню інвестицій, нових технологій та вивченню основних аспектів міжнародної конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Мета дослідження – дослідження методик оцінки інноваційної діяльності підприємства на основі врахування і економічного, і неекономічних ефектів від запровадження інновацій на рівні підприємства.

Основна частина. Особливістю підходів до оцінювання ефективності інновацій суб'єктів господарювання різних рівнів, що діють у ринкових умовах, варто вважати різницю в цілях, які вони визначають у своїй діяльності. Так, державні органи влади й управління, що мають регулювати соціально-економічні процеси в державі, виходять із глобальних завдань розвитку суспільства загалом. Держава формує зовнішні умови (інноваційну політику) для господарювання підприємств, стимулюючи зростання національної економіки. В економічній літературі звернено увагу на потребу нових підходів до оцінювання ефективності інновацій в умовах ринкової економіки [1, с. 161–162].

Наукові погляди більшості авторів щодо критеріїв оцінки інноваційної діяльності ґрунтуються на визначенні ефективності шляхом співставлення ефекту (результату) використання інновацій та понесених витрат на інноваційний процес, виробництво інноваційної продукції, тобто на отримання додаткових доходів, які підприємство може залучати у інші сфери діяльності для свого розвитку. Розрахунок ефективності інноваційної діяльності має базуватися на праксеологічному підході, що передбачає взаємозв'язок цільового, системного та ресурсного підходів. Обрані підприємством методичні підходи до оцінки інноваційних процесів визначають рівень ефективності її проведення [2].